

Nastal čas zabezpečiť, aby umelá inteligencia fungovala v prospech Európanov

Umelá inteligencia zasahuje do života miliónov Európanov, či už ide o sledovanie vírusu ochorenia COVID-19 alebo riešenie nárokov na sociálne dávky. Automatizácia môže zjednodušiť rozhodovanie. Umelá inteligencia však môže viesť k chybám a diskriminácii, pričom sa jej výstupy ťažko napádajú. Vo svojej novej správe Agentúra EÚ pre základné práva (FRA) poukazuje na nejasnosti týkajúce sa vplyvu umelej inteligencie na ľudské práva. Platí to aj pre organizácie, ktoré ju už využívajú. FRA apeluje na tvorcov politik, aby poskytli presnejšie usmernenia o tom, ako sa existujúce predpisy vzťahujú na umelú inteligenciu a aby zabezpečili, že všetky pripravované predpisy o umelej inteligencii budú chrániť základné práva.

„Umelá inteligencia nie je dokonalá. Vytvorili ju ľudia a ľudia robia chyby. Preto je dôležité, aby boli ľudia informovaní, keď dôjde k použitiu umelej inteligencie, akým spôsobom funguje a ako je možné automatizované rozhodnutia spochybniť. Európska únia musí objasniť, ako sa existujúce predpisy vzťahujú na umelú inteligenciu. Organizácie musia tiež posúdiť možný dopad technológií na ľudské práva, a to tak počas vývoja umelej inteligencie, ako aj pri jej používaní,“ povedal riaditeľ FRA [Michael O’Flaherty](#). *„Máme možnosť formovať umelú inteligenciu tak, aby nielen rešpektovala ľudské a základné práva, ale aby ich aj chránila a podporovala.“*

V správe FRA [Getting the future right – Artificial intelligence and fundamental rights \(Ako napraviť budúcnosť – umelá inteligencia a základné práva\)](#) sa poukazuje na nástrahy spojené s používaním umelej inteligencie, napríklad v súvislosti s prediktívnou policajnou činnosťou, medicínskou diagnostikou, sociálnymi službami a cielenou reklamou. EÚ a jej členské štáty sa vyzývajú, aby

- **zabezpečili, že umelá inteligencia bude rešpektovať VŠETKY základné práva** - umelá inteligencia sa môže dotknúť mnohých práv, nielen práva na súkromie alebo práva na ochranu údajov. Často môže viesť k diskriminácii alebo brániť spravodlivosti. Všetky budúce predpisy o umelej inteligencii to musia zohľadniť a poskytnúť účinné záruky.
- **zaručili, že ľudia môžu napadnúť rozhodnutia prijaté umelou inteligenciou** – ľudia musia vedieť, kedy a ako sa používa umelá inteligencia a ako a kde podať sťažnosť. Organizácie, ktoré používajú umelú inteligenciu, musia byť schopné objasniť, ako funguje rozhodovanie ich systémov.
- **posudzovali umelú inteligenciu pred jej použitím a počas neho, aby sa znížil jej negatívny vplyv** – súkromné a verejné organizácie musia posudzovať možné negatívne dopady umelej inteligencie na základné práva.
- **poskytovali viac usmernení o pravidlách ochrany údajov** – EÚ by mala lepšie objasniť, ako sa pravidlá ochrany údajov vzťahujú na umelú inteligenciu. Viac informácií je potrebných aj na objasnenie dôsledkov automatizovaného rozhodovania a práva na ľudskú kontrolu, keď sa používa umelá inteligencia.
- **posúdili, či umelá inteligencia nevedie k diskriminácii** – existuje relatívne nízka informovanosť o tom, že umelá inteligencia môže byť diskriminačná a o súvisiacom negatívnom dopade tejto diskriminácie. Preto je nevyhnutné posilniť financovanie výskumu možných diskriminačných účinkov umelej inteligencie, aby sa Európa mohla proti nim brániť.
- **vytvorili účinný systém dohľadu** – EÚ by mala investovať do vzájomne prepojeného systému, ktorý by zaručoval, že podniky a verejné orgány budú niesť zodpovednosť

v súvislosti s používaním umelej inteligencie. Úrady musia zabezpečiť, že orgány dohľadu budú mať dostatok zdrojov a zručností na vykonávanie tejto úlohy.

Správa je súčasťou [projektu FRA o umelej inteligencii a veľkých dátach](#). Vychádza približne zo 100 rozhovorov s verejnými a súkromnými organizáciami, ktoré už používajú umelú inteligenciu. Sú v nich zahrnuté pripomienky od expertov, ktorí monitorujú možné porušovanie základných práv. Analýza sa v správe opiera o poznatky z praktického používania umelej inteligencie v Estónsku, Fínsku, Francúzsku, Holandsku a Španielsku.

FRA spolu s nemeckým predsedníctvom Rady EÚ organizuje 14. decembra konferenciu s názvom [Doing AI the European way: Protecting fundamental rights in an era of artificial intelligence \(Umelá inteligencia na európsky spôsob: ochrana základných práv v časech umelej inteligencie\)](#).

V prípade záujmu o ďalšie informácie sa obráťte na: media@fra.europa.eu / tel.: +43 1 580 30 653